

Expositie > Het lot van Joodse advocaten tijdens het naziregime

Joden in het Justitiepaleis

BRUSSEL – Twaalf panelen schetsen een beeld van het dramatische lot van Joodse advocaten in Brussel tijdens de Tweede Wereldoorlog. De tentoonstelling *Lawyers without rights* is het resultaat van vele interviews met betrokkenen.

Lawyers
without Rights

De Duitse bezetting heeft een enorme impact gehad op de werking van de Brusselse balie. Joodse advocaten werden onderdrukt

en verbannen uit hun beroep – maar niet zonder strijd.

Deze tentoonstelling schetst een beeld van opmerkelijke figuren die elk op hun manier een rol hebben gespeeld in het verzet tegen de antisemitische maatregelen van de nazi's in Brussel. Zo is er Maxime Van Praag, een jonge advocaat die het schopte tot leider van Service Zéro, een ondergrondse verzetsgroep. Deze zeer gezochte man werd uiteindelijk door de Duitsers gevangengenomen. Ondanks de vele folteringen die hij moest doorstaan, bleef hij zwijgen, waardoor hij zijn medestanders spaarde. Een van die *compagnons* was Geneviève Janssen-Pevtschin, die zich bij Service Zéro vervoegde nadat ze, als gevolg van de antisemitische verordeningen, gedwongen werd uit haar functie als advocate te treden. Ook zij werd gevangengenomen en onderworpen aan wreedheden en martelingen, maar in tegenstelling tot Maxime Van Praag overleefde ze de oorlog. Ze kwam op 2 mei 1945 aan in Brussel en werd benoemd tot de eerste vrouwelijke Belgische magistraat.

De antisemitische verordeningen werden opgesteld door de Duitsers. Dat de secretarissen-generaal – indertijd de hoogste functionarissen van het land – zich ondanks de hevige reactie in het Justitiepaleis schikten naar die verordeningen, was tekenend. Toch konden de verordeningen enigszins worden omzeild, dankzij de goede zorgen van de Brusselse stafhouder Louis Braffort. Als hoofd van de Brusselse balie beslis-

te hij om het *tableau*, de lijst met advocaten, tijdens heel de bezetting niet te publiceren. Zo konden veel 'advocaten zonder rechten' onder zijn hoede ontsnappen aan de hel van de *Endlösung* die woedde in heel Europa.

Stafhouder Louis Braffort was de enige die zich openlijk verzette tegen de eerste antisemitische maatregelen

De tentoonstelling is het werk van Jacqueline Wiener, advocate van Joodse afkomst en dochter van voormalig burgemeester van Watermaal-Bosvoorde Jacques Wiener. Tien jaar lang heeft ze interviews afgenomen van advocaten en hun familieleden. Dat haar vader nog heeft meegestreden bij de geallieerden en dat zijzelf een goede band had met Geneviève Janssen-Pevtschin, legt de nauwe betrokkenheid bloot. Het is de eerste keer dat dit materiaal openbaar wordt gepresenteerd.

Lisa Schouppe

■ *Lawyers without rights* in het Justitiepaleis (Poelaertplein), van 28 januari tot en met 16 februari. Van maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 17 uur, gratis toegang